

en una incondicional defensa del cos diplomàtic. En públic, el president Gorizález ha dit: «Cal tenir l'hàbit de no jutjar els col·lectius humans per les conductes d'uns pocs. Vull trencar una llança per l'excel·lent servei exterior espanyol.»

Així, el mateix Felipe González ha eixit al pas de tot l'afer per a llevar-li ferro i defensar el seu govern de qualsevol acusació maquiavèlica. Al mateix temps, la dreta ha llançat una forta campanya d'intoxicació informativa justificant l'evasió de divises, dient que la llei de control de canvis és massa rígida i que el govern vol distraure l'atenció pública per amagar els resultats de les 360 auditories sobre organismes estatals presentades a les Corts.

Molts, a la *Villa y Corte*, parlen de dos fets paral·lels i pròxims. A Colòmbia, fa menys d'un mes, esclatava el tràfic de cocaïna per valisa diplomàtica, organitzat des del mateix Palau Presidencial de Belisario Betancurt, la seu d'un govern democràtic. El narcotràfic és el pitjor ròssec de Colòmbia. Ara en l'Estat espanyol, l'evasió de capitals (el pitjor ròssec de la democràcia) ha eixit del Palau de Santa Cruz, seu del Ministeri d'Afers Exteriors. Encara no és possible definir-ne totes les responsabilitats. Només es pot parlar dels implicats i dels sospitosos. El Jutjat de Delictes Monetaris té la paraula. Després dels interrogatoris, processarà els qui considera responsables.

Ja no serveix de res disfressar, aprofitant el carnaval madrileny, la xarxa diplomàtica d'evasors, com si es tractés d'una colla d'aristòcrates de revistes del cor. Els fets, per ara, són concloents. ●

La presumpta implicació de García d'Enterría, sorpresa per a Felipe González

/ Arxiu

En les millors famílies

Alts càrrecs de l'administració, marqueses, comtes, administradors d'empreses, personatges difícilment associables a la possibilitat d'acabar empresonats, veuen ara com aquesta possibilitat els asetja. Qüestió de divises.

No és que la llista dels cridats a declarar pel jutge Luis Lerga porte inclosos molts grans noms, d'aquells que les senyores reconeixen de seguida quan els veuen escrits a les revistes que elles tenen el vici de llegir a les perruqueries. Si de cas, només la bella Maria Teresa de Baviera, *Tessa*, és imatge habitual de les revistes del

cor. Amb vora quaranta anys, separada d'Alfonso Márquez Patino, tercer fill del duc de Grimaldi (lligat a la família que governa el Principat de Mònaco), se la pot veure sovint als centres on la *jet set* es diverteix. Dissortadament, la princesa Tessa no sembla haver arriscat, en operacions que poguessen resultar poc clares, quantitats de massa importància, relativa, és clar.

El pare de la LOAPA

Encara que no llegesquen publicacions sentimentals, són molts els ciutadans d'Euskadi, de Galícia i dels Països Catalans que tenen un record particularment precís d'Eduardo García de Enterría, santanderí de 61 anys, expert en Dret Administratiu i catedràtic d'aquesta disciplina a la Universitat Complutense de Madrid. La seua presència entre els implicats feia dir al president del govern espanyol Felipe González, el dia 8, davant els mitjans de comunicació, que, si bé el govern, per la naturalesa del cas, s'ha imposat una «obligació d'hermetisme», ell expressava «un sentiment personal». «Realment —deia—, jo he rebut, en relació amb algunes persones, una impressió de disgust. Perquè hi ha persones a les quals tinc respecte i afecte, personal i professional, com és el cas del senyor García de Enterría.»

És lògic que González pense així, perquè la possible inculpció de García de Enterría és potser la més delicada de totes. No debades es tracta de l'home que el passat 22 de juny era guardonat amb el Premio Príncipe de Asturias de las Ciencias Sociales, perquè el jurat va considerar que es tractava d'«un jurista de reconegut prestigi a Espanya i a l'estranger, que, sobre la base d'un ampli coneixement del sistema jurídic continental i de l'anglosaxó, ha realitzat una important labor investigadora i docent».

Són, no cal dir-ho, paraules majors, sobre qui des del 1978 és jutge del Tribunal de Drets Humans del Consell d'Europa i qui, havent rebut el premi citat, va declarar que en ell s'ha-

La reacció de González i Moran ha estat ràpida: dimissió de Pardos i Bermúdez de Castro

/ Arxiu

via premiat «la comunitat de juristes que intentem posar el dret al servei de la vida pública i no de la política».

De tota manera, els seus informes en 1981, sobre les autonomies de l'Estat espanyol i el seu finançament, foren la base de la LOAPA (Llei Orgànica per a l'Harmonització del Procés Autonòmic), defensada a peu i a cavall per UCD, amb l'ajut del PSOE, i finalment declarada inconstitucional pel tribunal que s'ocupa d'aquestes qüestions.

Respondre democràticament.

Julia Garcia Candau

Les males notícies no tenen un moment idoni. Ningú no en desitja cap, però aquest país s'ha d'acostumar a viure amb les angoixes naturals de la manca d'hàbits democràtics. La democràcia és consubstancial, vulgues que no, a la transparència. En règims dictatorials, els ciutadans se'n van al llit a dormir cada dia amb la mateixa aparent calma administrativa amb la qual desdejunen cada matí. Tota una altra cosa són les inquietuds personals derivades de la manca de llibertat i de l'amenaça constant. L'aparell estatal, en canvi, sembla inamovible i, no cal dir que cap mitjà de comunicació no és capaç de traure el nas al vent de la discrepància o de les «jugades» econòmiques.

La democràcia exigeix claredat en la conducta d'administradors i d'administrats. La democràcia obliga a la denúncia pública dels fets, per sorprenents i inoportuns que puguin semblar. Als Estats Units, que són símbol per a alguns ciutadans d'aquest país, un president pot acabar llançat als lleons des del moment en què menteix als ciutadans. I no per això se'n baden les estructures. A Anglaterra, on hi ha hàbits democràtics de llarga tradició, és possible desfenestrar un ministre des del moment en què es descobreixen en la

seua vida privada connexions proxenetes o relacions amb escàndols de les altes finances. I no per això es commou gens ni mica el Big-Ben.

En aquest país es produeixen dues grans convulsions a costa de Matesa i l'oli de Redondela, i esmente aquests exemples perquè es pugui veure que els antecedents penals no són propis de la democràcia, i només en dos anys de govern socialista ja han eixit del clavegueram els casos Rumasa i Banca Catalana, i l'evasió de divises. Com ja va passar en el cas protagonitzat per don José Maria Ruiz Mateos, s'ha tornat a produir un inici de croada contra aquests xicots socialistes, dels quals es diu que volen dissimular la seua rojor, però que es venen de la dreta a la primera oportunitat.

Els meravellosos somnis que pateixen alguns personatges els porten a pensar que els escàndols econòmics van lligats a no se sap ben bé quin maquiavel·lisme electoral. La decisió sobre Rumasa no sembla per ara que pugui ser contestada popularment.

Al jutge Luis Lerga, el qual ja ha gué d'encarar-se amb el cas Rumasa, li ha tocat ara en sort el cas d'una evasió de divises, comptabilitzada en principi en milers de milions de pessetes. El jutge s'ha posat en marxa

des del mateix moment en què ha tingut en les mans un informe racional de la policia. En el món de la judicatura es reconeix al jutge Lerga una independència total. Però, a certs sectors, sembla interessar-los amagar amb una cortina de fum l'evidència dels fets. En comptes de preguntar-se si agrada o no al govern l'operació i si el beneficia o no, més valdria que es preguntassen si hi ha hagut el delictes i que deixassen, per tant, actuar al jutge.

Si l'escàndol beneficia l'executiu, no serà en cap cas perquè aquest haja promogut la fuga de divises. La qüestió és estrictament si han eixit del país o no tres mil milions de pessetes cap a Suïssa, de manera fraudulenta. En cap cas no formarà part del sumari una possible traducció en vots. Una altra cosa ben distinta serà el que pugui passar amb l'afer Flick, però, per molt que la dreta ho intente, no podrà posar contra les cordes el president del govern.

L'evasió de divises no significarà ocultar l'escàndol Flick. Entre altres raons, perquè José Maria Ruiz Gallardón, membre conservador en la comissió investigadora, sap positivament que Hans Jurgen Wichniewski mai no portà a Espanya una maleta plena de marcs alemanys.

Un ex-ministre i altres membres de la carrera

Adolfo Martín-Gamero, nascut el 1917, fou ministre en el govern format per Carlos Arias Navarro al desembre del 1975, en morir Franco. Ocupà sense pena ni glòria la cartera d'Informació i Turisme, i des de 1978 era ambaixador a Suïssa, país al qual Francisco Palazón viatjava

nancer és Joaquín Castillo y Moreno, marquès de Jura Real, ex-ambaixador a Beirut, el Camerun i Kenya. Ingressà en la carrera en 1957, en la mateixa promoció que Palazón.

Segons un diari de Madrid, aquest afer tindrà l'efecte de disbaratar un pla de substitucions previst pel Ministeri d'Exteriors, per a la primavera pròxima.

qual fa molts anys que resideix fora de la península.

El gran rebombori

Mentre en alguns medis jurídics es manifestava un

pitats, que la vigent llei de control de canvis «no és la millor per a solucionar el problema» i que resulta anòmala comparada amb la legislació paral·lela de la resta d'Europa. No es po-

Els diplomàtics són els més afectats en la llista inicial de cridats a declarar

sovint i on, sembla, tenia centralitzada la seua xarxa.

I és Palazón (55 anys) un gris diplomàtic excedent i administrador de la financera Equitas, filial de la Banca Rothschild de Zuric, qui encapçala la llista de presumptes implicats, lligats a la carrera diplomàtica. Aquesta presència extensa de personal dependent del Ministeri d'Afers Exteriors ha tingut especial relleu polític amb les dimissions de Salvador Bermúdez de Castro (director general de l'Oficina de Cooperació amb Guinea) i José Luis Pardos (director de l'Oficina de Cooperació Tècnica Internacional). Es tracta de dos diplomàtics molt ben situats dins la carrera. Pertanyen a la mateixa promoció (1959). El primer és un gran expert en Amèrica Llatina i fou ambaixador a Xile. El segon té categoria de ministre plenipotenciari de tercera classe.

El tercer diplomàtic d'alta escala relacionat amb aquest escàndol fi-

Malgrat els draps calents llançats immediatament pel govern, els diplomàtics són els més afectats en la llista inicial de quaranta-dos cridats a declarar.

De l'aristocràcia, també

A més de Tessa de Baviera i el marquès de Jura Real, hi ha d'altres noms de l'aristocràcia embolicats en aquest afer tèrbol. Potser el més important és Juan Antonio Gamazo Arnús, comte de Gamazo, en llibertat sota fiança de vint-i-cinc milions de pessetes, el qual, segons sembla, reconegué davant el jutge Lerga haver lliurat a Palazón quinze milions de pessetes per a invertir fora.

La comtessa de Teba y Banos, Elena Veres Corcuera (77 anys), apareix en alguns diaris implicada per una quantitat d'uns vint-i-vuit milions de pessetes, si bé el jutge, després d'haver prestat declaració, va decretar la seua llibertat sense fiança. En la mateixa situació hi ha el ja citat marquès de Jura Real, el

/ Arxiu

Una evasió ha de ser més discreta

cert disgust per la resolució judicial declarant el secret de les actuacions, resolució que, consideren, pot danyar el prestigi d'algun dels citats a declarar, en els cercles polítics de Madrid hi ha hagut reaccions de tota mena.

El president González s'ha considerat obligat a fer declaracions públiques sobre el particular i el cap de l'oposició conservadora, Manuel Fraga Iribarne, també. Fraga ha dit que la falta d'una política econòmica destrueix més col·locacions que l'evasió de ca-

dia esperar menys del líder de la dreta —i diplomàtic de carrera— quan un trasbals tan notable cau sobre els seus, enmig de la sorpresa general.

Perquè, d'això es tracta, de la sorpresa i dels noms implicats. Miguel Bajo, advocat defensor de Palazón, ha afirmat que no es tracta d'un dels escàndols més notables dels últims temps. Potser no li falta una part de raó. D'escàndols, n'hi ha hagut molts i de molt grossos. Aquest és, potser, un simple «accident».